

(Jatkoa Edelliseen Numeroon)

KUN FRANCISCO FERRER oli vangittu syyskuun ensimmäinen päivä, vuonna 1909, eivät hänen ystävänsä tietäneet hänestä mitään koko kuukauden ajalla. Monenlaisia huhuja levisi Ferrerin kohtalosta, järkyttäen hänen ystäviään ja tuttaviaan. Sitten lokakuun ensimmäisenä päivänä sai L'Humanite lehti kirjeen, jossa paljastettiin koko oikeusilveily. Sitten seuraavana päivänä Ferrerin toveri S. Villafranca sai seuraavansisältöisen kirjeen:

“Ei ole syytä suruun. Tiedätte, että olen ehdottomasti syytön. Tänään olen erikoisen iloinen ja toivorikas. Tämä on ensimmäinen kerta kun saan kirjoittaa sinulle, samalla kun tämä on ensimmäinen päivä vangitsemiseni jälkeen kun saan olla auringon säteiden kylvetettävänä. Nuo säteet tulvivat sellini pienestä ikkunasta suloisesti sisälle. Teidän myös täytyy juuri nyt olla iloisia, toverit.

Miten liikuttavaa, että Ferrer voi uskoa vielä niinkin myöhään kuin lokakuun neljäntenä päivänä, että häntä ei tuomita kuolemaan. Mutta enemmän liikuttavaa oli se, että hänen ystävänsä ja toverinsa piti vielä kerran tehdä se typerä erehdys, että luottivat vihollisen oikeudentuntoon. He olivat kerta toisensa jälkeen luottaneet oikeuslaitoksiin ja aina sillä seurauksella, että näkivät veljiänsä murhattavan omien silmiensä edessä. Eivät he nytkään ryhtyneet valmisteluihin Ferrerin hengen pelastamiseksi, ei edes minkäänlaisia protesteja järjestetty, ei mitään. “Onhan aivan maadotonta tuomita Ferreriä, kun hän on täydellisesti syytön,” lausuttiin lapsellisen naivisti. Mutta kaikki on mahdollista kapitalismille ja kirkolle, varsinkin katooliselle kirkolle. Se on harjaantunein murhamies ja sen oikeudenkäynnit vihollisiaan vastaan ovat aina olleen mitä kurjimpia ilveilyjä.

Lokakuun neljäntenä päivänä lähetti Ferrer L'Humanitelle seuraavan kirjeen:

“Vankikopissa, lokak. 4 p., 1909.

“Hyvät Ystäväni:— Huolimatta ehdottomasta syyttömyydestäni, vaatii syyttäjä kuolemantuomiota minulle poliisien uhkasyytöksien perusteella, käsitellen minua maailman anarkistien johtajana ja Ranskan työläisten syndikaattien johtajana; syyllisenä salaliittoihin ja kapinoihin kaikkialla ja julistaa, että matkani Lontooseen ja Pariisiin ei omannut mitään muuta tarkoitusta.

“Tämänlaisten häpeämättömien valheiden perusteella he aikovat minut tappa.

“Kirjeenkantaja on lähdössä ja minulla ei ole aikaa kirjoittaa enempiä. Kaikki ne todisteet, joita poliisi esitti tutkivalle tuomariille ovat puhdasta valhetta ja parjaavia salaviittailuja. Mitään päteviä todisteita ei ole minua vastaan, sillä en ole tehnyt vähintäkään rikosta kenellekään. — Ferrer.”

Sitten lokakuun kolmastoista päivä, vuonna 1909, Ferrerin sydän, tuo uljas, luja ja niin uskollinen sydän vuodatettiin kuivaksi. Ne raukka-maiset narrit! Tuskin oli tuon sydämen viimeinen kuolintuskasta värähtänyt sykähähdys päättynyt kun se jo löi tuhatkertaisena sivistyneen maailman rinnassa, kasvaen ukkosmyrskyksi, syösten kirouksina tämän mustan rikoksen aiheuttajia vastaan; näisiä mustakaapuisia, ulkokullattuja vanhurskaita oikeuden raiskaajia vastaan.

Ottiko Ferrer osaa militaristivastaisiin nousuihin? Eräässä katolisessa lehdessä Madridissa olleen ensimmäisen syytöksen mukaan, jonka allekirjoittajana oli Barcelonan piispa ja kaikki mustakaaput, ei mainittukaan edes mitään militaristivastaisiin nousuihin osallistumisesta. Tämä ensimmäinen syytös perustui vain sille väitteelle, että Ferrer oli syyllinen jumalattoman koulun perustamiseen ja jumalattoman kirjallisuuden levittämiseen. Mutta kahdennellakymmenennellä vuosisadalla ei Espanjassakaan toki olisi sopinut tappaa miestä vain siksi, että hän kielsi jumalien olemassaolon. Jotain muuta piti keksiä ja tästä johtui syytös kapinaan kiihottamisesta.

Vielä tänä päivänäkään ei ole löydetty mitään luotettavaa todistusta siitä, että Ferrer olisi ollut missään tekemisissä kapinan kanssa, josta häntä syytettiin. Mutta silloin ei todisteita tarvittu eikä huolitettu hallitsijoiden taholta. Kaikkiaan oli syyttäjäillä kaksikymmentäkaksi todistajaa, mutta he kaikki todistivat paperilla, eikä yksikään heistä esiintynyt Ferrerin nähdessä oikeusilveilyn aikana. Ja olisiko psykologisestikaan mahdollista, että Ferrer olisi osallistunut kapinaan tähän aikaan? Minä en ainakaan sitä usko ja tässä ovat syyt. Ferrer ei ollut ainoastaan suuri opettaja, mutta hän oli nerokas järjestäjä. Kahdeksassa vuodessa, vv. 1901 ja 1909 välillä, oli hän järjestänyt Espanjassa sata yhdeksän koulua, innostaen tämän lisäksi vapaamielisiä aineksia siinä määrin, että heidän toimestaan perustettiin kolmesataa kahdeksan samantapaista koulua. Ja koulunsa yhteyteen oli Ferrer järjestänyt uudenaikaisen kirjapainon, sille henkilökunnan ja kielenkääntäjät, tuottaen kaikkiaan tuhat viisisataa nykyai-

kaista tieteellistä ja yhteiskuntaopillista kirjateosta ja tämän lisäksi suuren määrän järkeisopillisia pienempiä ja suurempia teoksia. Varmana voidaan pitää, että vain tehokkain ja sääntöperäinen järjestäjä oli kykenevä tuollaisen työmäärän aikaansaamaan.

Toiselta puolen todistettiin ehdottoman selvästi, että mainittu militaristivasainen kapina oli kokonaan vailta järjestystä ja järjestäjiä, tullen ilmoille siihen osaaottavienkin suureksi hämmästykseksi ja yllätyksenä kaikille, kuten monet aikaisemmatkin vallankumoukselliset aallot. Barcelonan väestö piti kaupungin kontrollia käsissään neljä vuorokautta ja silloin kaupungissa olleiden matkailijain todistusten mukaan vallitsi tällä ajalla mitä suurin järjestys ja rauha, kenenkään sitä erikoisemmin johtamatta. Kansa oli kokonaan valmistumaton tämännlaiseen, eikä osannut ryhtyä asianmukaisiin toimenpiteisiin. Tässä suhteessa he muistuttivat Pariisin väestöä Kommuunin ajoilta v. 1871. Silloinkin oli väestö varustautumaton ja samalla kertaa kun se nääntyi nälkään, suojele se varastohuoneita, jotka olivat täynnänsä ruokatarpeita. Kaiken lisäksi se asetti sotilaat suojelemaan Ranskan pankkia, jossa porvaristo säilytti varastamia rahoja. Niin vartioivat Barcelonankin työläiset sortajiensa ryöstösaaliita.

Kuinka hartaasti pohjakerrokset noudattavakaan typeryyttänsä milloin omat etunsa ovat vaaralla. Lienee niin, että heidän kahleensa ovat kierretyt niin syväälle lihaan, että niitä ei voisikaan katkoa, vaikka olisi tahtoakin? Kun auktoriteettisuuden, lain, yksityisomaisuuden ja taikauskosten kunnioitus on satakertaisesti poltettu heidän sieluunsa niin mitenkä he tätä kaikkea voisivatkaan valmistumattomina luotansa pois heittää?

Voisiko kukaan edes otaksua, että sellainen mies kuin Ferrer, olisi sitoutunut osalliseksi noin seikkailevaan ja järjestymättömään yritykseen? Eikö hänen tiedoillaan ja kokemuksillaan olisi varmasti käsitetty jo etukäteen, että sellainen johtaja tappioon ja turmioon? Ja eikö ole järkeen mehevää, että jos hänen kaltaisensa mies olisi osallistunut siihen, olisi hän yrittänyt tehdä jotain sen järjestämiseksi? Vaikka ei muita todisteita Ferrerin syyttömyydestä tähän kapinaan olisi, riittäisi tämä viimeksi mainittu yksin vakuuttamaan ajattelevalle ihmiselle, että hän oli syytön. Mutta todisteita on muitakin vaikka miten pitkälle. Juuri samaksi päiväksi, heinäkuun 25:nneksi, oli Ferrer kutsunut opettajansa ja League of Rational Education (Järkiperäisen Kasvatuksen Liiton) jä-

senet neuvotteluun, tarkoituksella järjestellä syyksikauden opetustyötä ja erikoisesti Elisee Reclusin tieteellisen tietomiehen kirjoittaman L'Home et la Terre ja Peter Krapotkinin kirjoittaman Great

Näin —

French Revolution nimisten kirjojen kustantamista. Onko mitenkään uskottavaa, että Ferrer, jos olisi ollut osallisena kapinan alkamiseen, olisi voinut kylmäverisesti kutsua työtoverinsa neuvotteluun Barcelonaan juuri sinä päivänä, jolloin heidän kaikkien henki olisi joutunut hiuskarvan vaaraan? On selvää, että näin voisi tehdä vain perin paatunut rikollinen, joku jesuiitta.

Francisco Ferrer oli kartoittanut elämänsä työn; hänellä oli kaikki menetettävänä eikä mitään voitettavana kuin häviö ja turmio, jos hän olisi osallistunut kapinaan. Ei sillä, että hän olisi epäillyt väestön vihan oikeudellisuutta, mutta hänen työnsä, toivonsa ja hänen luonteensa olivat tähdättyinä toisenlaiseen päämäärään.

Hukkaan ovat menneet katoolisen kirkon hullunraivoisat yritykset, valheet ja juonittelut itsensä pesemiseksi tämän syyttömän ja tuhansien muiden syyttömien verestä. Heräävä ihmistunto seisoo tuomarina ja sen tuomion mukaisesti tulee tätä hirviötä kerran kohtaamaan ikuinen tuho. Se syytti Ferreriä, että hän opetti lapsille verta hyytäviä ajatuksia — vihaamaan jumalaa, esimerkiksi. Hirmuista, eikö? Ferrer ei kylläkään opettanut lapsille sellaista, jota hän ei itsekään voinut järjellisesti harkiten totena pitää. Hänen tapanaan oli viedä lapset vapaaseen luontoon, kiinnittää heidän huomionsa auringonlaskun ihannuuteen tai taivaan tähtien kirkkauteen, vuorten ja merien ominaisuuksiin ja muihin luonnon ilmiöihin sekä selostaa lapsille yksinkertaisella tavallaan elämän lakeja ja aineen kiertokulkua. Täten hän teki katooliselle kirkolle mahdottomaksi istuttaa myrkkukasvejansa näiden lasten viattomaan mieleen.

Väitettiin, että Ferrer muokkasi lapsista rikkaiden tuhoajia ja köyhien halveksijoita. Nämä olivat vanhojen piikojen aavejuttuja. Ferrer kylä opetti lapsille, että heidän tulee avustaa köyhiä, mutta että hän olisi opettanut heille köyhyyden olevan häpeän ja köyhien ihmisen olevan vailla hyveitä ja siveyttä, niin sellainen ei mitenkään olisi ollut hänelle mahdollista. Mutta se, että hän opetti vain luovien voimien pitävän eimää yllä, oli luonnollisesti vaarallista hyödyttömille laiskottelijoille. Kaiken muun lisäksi syytettiin, että Ferrer yritti kaivaa maaperää pois sotalaitoksen alta, levittäen militaristivastaista agitatsionia. Todellako? Silloin hänen täytyi uskoa kuten Tolstoi uskoi, että sota on laillistettua lahtautta, että se kasvattaa vihaa ja raakuutta, kaivaen tiensä kansojen sydämiin ja tehden heistä raivoavia kiihkoilijoita.

Ferrerin omat sanat selostavat parhaiten hänen ajatuksiaan uudenajan kasvatuksesta. Otamme tähän osan hänen kirjoituksestaan, joka julkaistiin Mother Earth lehdessä, joulukuulla, 1909:

“Haluan kiinnittää lukijain huomion tähän ajatukseen: Kasvatuksen kaikki arvo lepää siinä, että luotetaan ja annetaan arvo lapsen fyysillisyydelle, älyllisyydelle ja moraalille tahdolle Niinkuin tiede voi jotain näyttää toteen vain todistusten avulla, niin voi olla todellista kasvatustakin vai se, mikä on kokonaan vapaa kaikesta dogmaattisuudesta, jättäen lapselle itselleen pyrkimystensä suuntaamisen ja eteenpäin menonsa

— eikä näin

kannustamisen. Mutta mikään ei ole niin helppoa kuin tästä säännöstä toisaalle poikkeaminen ja tuskin kasvatuksessa on mikään niin vaikeata kuin tämän säännön ehdoton noudattaminen.

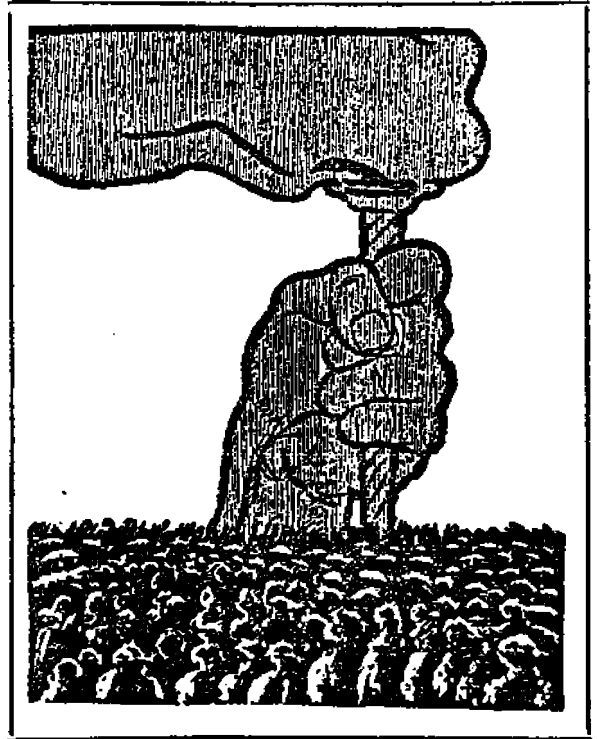
Vanhanaikainen kasvatustapa on täynnänsä petollista taivuttamista, rikollista alistamista ja vangitsemista. Oikea kasvattaja on hän, joka voi parhaiten suojella lasta omia (kasvattajan) ajatuksia ja päähänpistojaan vastaan ja parhaiten vedota lapsen omaan energiaan.

“Olemme vakuutettuja, että lasten kasvatustulevaisuudessa tulee olemaan luonteeltaan kokonaan vapaaehtoista. Me emme voi tätä kaikkea vielä kuvitella mielessämme, mutta menettelytapojen kehitys elämän ilmiöiden selostamiseksi osoittavat, että olemme oikeassa toivoessamme lasten kasvatuksen tulevan täysin tieteelliseksi. Älkäämme peljätkö sanoa, että haluamme ihmisiä, joiden kehitys voi pysähtymättä jatkua ja joiden yhä uusiutuva keksintökyky tulee raivaamaan ympäristöstä vastukset, jotka estävät elämän kehityksen uudistamatta itseään siten kuin sen tulisi uudistua; me haluamme ihmisiä, joiden älyllinen riippumattomuus on heidän suurin kannustajansa ja jotka eivät kiinny mihinkään olematta valmiit ottamaan siitä parhaan; ovat onnellisia uusien voittojen saavutettua ja täten tekevät yhden elämän iän monen iän arvoiseksi. Yhteiskunta pelkää tämänlaisia miehiä ja tämän tähden emme voi toivoa, että se meille antaisi sellaisia kasvatustilaisuuksia, joissa tämänlaisia ihmisiä kasvatettaisiin.

Tulemme seuraamaan tieteen työläisiä, jotka tutkivat lasta suurimmalla mielenkiinnolla ja me tulemme yritteliäästi etsimään keinoja, joilla voimme heidän kokemuksensa asettaa kasvatukseen, jota tahdomme kehittää yksilön suuremman vapautumisen toivossa. Mutta kuinka saavutamme päämäärämme? Eikö sitä saavuteta niin, että asetumme itse suoranaisesti uuden koulujärjestelmän perusteiden laskijoiksi, järjestelmän, jota tulee niin paljon kuin mahdollista hallitsemaan vapauden henki, jonka me tunnemme tulevan hallitsemaan koko kasvatustyötä tulevaisuudessa. Ne kokeet, mitä on tehty, ovat jo tuottaneet verrattoman hyvät tulokset. Me voimme hävittää kaiken sen kuristavan järjestyksen ja keinotekoisien ympäristön, joka nykyaikaisessa koulujärjestelmässä syrjäyttää lapset luonnollisesta elämästä, sen intellektuaalisen ja moraalisen kurin, jota käytetään valmiiksi tehtyjen mielipiteiden lapsiin istuttamiseksi ja heidän luonnollisten taipumustensa tappamiseksi. Mitään huonoja tuloksia pelkäämättä voimme jättää lapsen luonnolliseen ympäristöön jossa hän voi olla yhteydessä kaiken sen kanssa, jota hän rakastaa ja jossa elävän elämän

vaikutukset ottavat sen turhamaisen ja oikkuisen opin tilan, jota kirjoista imetään. Vaikka emme enempää voisi tehdä, olisi tässä jo syytä meille ryhtyä lasta vapauttamaan nykyaikaisesta kasvatuksesta.

Esittämässämme kasvatustulevaisuudessa me voimme jo siinä asteessa käyttää vapaasti ja hoidelmallisesti tiedettä ja sen saavutuksia. Minä kyllä hyvin tiedän, että emme kaikkia toivojamme voisi toteuttaa ja että me usein tiedon puutteessa joutuisimme käyttämään epämieluisiakin menettelytapoja, mutta vakaumuksemme säilyttäisi yritteliäisyytemme, että vaikka emme aina koko tuloita saavuttaisikaan, olisi tulos kuitenkin moninverroin parempi kuin vallitsevan koulujärjestelmän mukainen tulos on. Minä pidän paljon lap-

sen taipuvaisuudesta, joka ei mitään tiedä — siitä enemmän kuin lapsen maailmantietoisuudesta ja päähänsä päntätystä sekasotkusta, jonka koulut häneen tukkivat.”

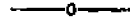
Jos Ferrer olisi käytännöllisesti järjestänyt kappinoita, taistellut barrikaadeilla, heittänyt pommeja hallituksen joukkojen keskuuteen, ei hän sitenkään olisi ollut niin vaarallinen katoliselle kirkolle ja vallitsevalle despotismille kun hän oli sillä, että kykenevästi vastusti tietämättömyydelle perustaa kyntävälle kurille ja taantumukselle. Kuri ja taannuttava rajoittelu, nehän ovat kaiken

pahuuden takana. Orjuus, alistuvaisuus, köyhyys, kaikki kurjuus, kaikki yhteiskunnallinen kuristus seuraavat vallanpitäjien kurista ja rajoittelusta. Tämän tähden Ferrer todella oli vaarallinen. Tämän tähden hänen täytyi kuolla lokakuun kolmantenatoista päivänä, 1909, kurjan Montjuichin muurin takana olevaan likaviemärijoaan rintansa kuulien lävistämänä. Mutta kukapa teistä lukijoista väittäisi hänen kuolleen hukkaan? Kiihkoisa mielenkuohu nousi kaikkialla sivistyneessä maailmassa. Italia antoi kaduilensa nimiksi Francisco Ferrer; Belgia alkoi liikkeen muistopatsaan rakentamiseksi Ferrerille; Ranska kehoitti parhaita kykyjensä laatimaan ikimuistoteoksia marttyyriille; Englanti oli ensimmäinen, joka julkaisi Ferrerin elämäkerran; Amerikka, vaikka hidas kaikissa edistyspyrkimyksissä, synnytti Francisco Ferrer Yhdistyksen tarkoituksella julkaista kaikki Ferrerin kirjalliset tuotteet ja järjestää

Modernisti-kouluja yli maan; kaikille sivistyskielelle käännettiin Ferrerin tuotteita ja kirjoitettiin hänen historiastaan. Tämä yli maailman levinnyt myötätunto ja tavallaan vallankumouksellinen henki todistaa, että Ferrer ei kuollut hukkaan.

Kuolema mustassa Montjuichissa, — miten ihmeellinen, miten dramaattinen se oli ja miten se kiihoitti ihmismieltä! Ylväänä ja suoraan, kaukonäköisyytensä silmät käännettyinä kohti valoa, astui Ferrer kuolinpaikalle tarvitsematta valehtelevan papin tarjoamaa pelkurille valmistettua rohkeutta; ei hän myöskään nuhdellut aaveita siitä, että ne eivät hänelle näyttäneet tällä hetkellä. Varma tunto hänessä, että mestaajansa edustavat kuolevaa aikaa ja että hän edustaa elävän totuutta, antoi hänelle kestävyyttä näinä viimeisinä urhoollisina hetkinään.

*Kuoleva aika ja elävä totuus,
elävä hautaapi kuolleen.*

MYRSKYSSÄ

*Ulapalla myrsky pauhaa,
meri musta raivoaa,
uhmaäänin aallot laulaa,
kuohupäisnä kohoaa.*

*Valtameren aallot vyöryy
voimakkaasti eteenpäin.
Yli äyräitten ne ryöppy,
esteet tieltään hävittää.*

*Elonmeren ulapalla
myrskyn tavoin taistellaan.
Ihmislapset ikeen alla
kituu, kärsii kahleissaan.*

*Elonmeren pauhatessa
orjalaumat uskaltaa;
taistontulen kiihtyessä
mahtivaltaa vastustaa.*

*Kidutetut työläisjoukot.
Nouskaa! Kahleet katkokaa;
Kuin valtameren hyöky-aallot,
esteet tieltä murtakaa!*

*Alas lyökää riistovallan
pylväät sekä perustus,
että koittais orjaluokan
vapauden aika uus.*

—A n n i.